

Dielddanuori | Tjeldsund
suohkan | kommune

Forpliktende plan 2024-2027

1. Bakgrunn

Tjeldsund kommune har vært operativ fra 01.01.2020. Den nye kommunen har hatt en for dyr drift siden kommunesammenslåingen, og ble fra februar 2023 innmeldt i ROBEK-registeret som følge av at budsjett for 2023 ble vedtatt med en underdekning i desember 2022.

I perioden 2020 – 2023 har alle enheter fra de to gamle kommunene blitt videreført. Den økonomiske situasjonen i 2024 tilsier at det må settes inn flere tiltak for å oppnå følgende:

- Få ordinær drift i balanse
- Skaffe nødvendig handlingsrom for tiltak av økonomisk karakter

De store utfordringene framover er den demografiske utviklingen. Inneværende år var det en betydelig nedgang i antall innbyggere. På nåværende tidspunkt er tallet stigende som følge av etablering av mottak for ukrainske flyktninger. Prognosene på demografi og innbyggerutvikling tilsier at aldersgruppen 6-15 år har en stor nedgang samtidig som gruppen av eldre har en vesentlig økning.

Budsjettene framover vil derfor være preget av at utgifter må dreies over fra barn og unge til eldre og syke, samtidig som vil må finne nye og mer effektive måter å løse driften på.

Tiltak i forpliktende plan er omfattende og vil være krevende å gjennomføre for å kunne oppnå ønsket resultat.

Tiltakene i årets plan er ikke tilstrekkelig for å skaffe kommunen nødvendig økonomisk handlingsrom over tid.

2. Forpliktende plan

En definisjon på forpliktende plan finner vi i kommuneproposisjonen 2013: «Denne planen skal enten være økonomiplan/budsjett eller en egen spesifisering av disse. Kommunen skal i denne planen redegjøre for hvorledes økonomisk balanse kan oppnås. Planen skal inneholde konkrete tiltak for å komme i økonomisk balanse.»

Statsforvalteren skal følge opp kommuner som er i ROBEK ved bruk av tilstands- og statusrapporteringer. Statsforvalteren skal godkjenne at den forpliktende planen tilfredsstillende de krav som er fastsatt av KRD, gjøre kommunen bevisst på egen situasjon, veilede utviklingsarbeidet og følge opp at planen blir fulgt.

I retningslinjene for skjønnsdeling finner vi følgende:

- Skjønnsmidler som gis til kommuner i ROBEK og andre kommuner i økonomisk ubalanse, skal alltid knyttes opp til en tiltaksplan for å komme i økonomisk balanse.
- Kommunen kan velge å la tiltaksplanen inngå i økonomiplanen og årsbudsjettet eller utarbeide en særskilt tiltaksplan, hvor tiltakene skal innarbeides i økonomiplanen og årsbudsjettet ved påfølgende rullering og budsjettbehandling.
- I planen skal kommunen spesifisere konkrete tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse.
- Av dette følger det at kommuner som ikke iverksetter tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse, ikke kan tildeles skjønnsmidler.

Planen er lagt opp slik at de ulike tiltakene er beskrevet, beregnet effekt og antatt ferdigstilling.

Utfordringer

En hovedutfordring på sikt er at det er stor usikkerhet rundt demografi og framtidig utvikling og behov i tjenestetilbud. Kommunen står overfor store utfordringer, både på driftsstrukturer og effektivisering. Spesielt vil området innenfor helse og omsorg være krevende.

De innarbeidede rutineene for oppfølging og kontroll av budsjettet må intensiveres og følges opp fortløpende. Økt forbruk må håndteres slik at budsjettmål oppnås. Det har i 2023 vært jobbet aktivt med å tilpasse nye enhetsstrukturer som er gjeldende fra 2024.

3. Økonomiske forutsetninger

Årsbudsjettet for 2024 har med seg de vesentlige kjente inntektsfaktorene for kommunen.

Eventuelle tildelinger fra Havbruksfondet er usikre, og det er ikke noen fast ramme for størrelsen på utbetalingene fremover. Det er budsjettert med en redusert inntekt i forhold til tidligere år, og en kan ikke tenke at disse midlene skal kunne berge kommuneøkonomien på sikt.

Økonomiplanen for 2024 – 2027 har betydelig færre investeringsprosjekter enn tidligere år. Det er prioritert å ferdigstille allerede vedtatte og påbegynte prosjekter, samt nødvendige tiltak for å sikre forsvarlig drift.

Felles problemforståelse

I kommunedirektørens budsjettforslag er den økonomiske situasjonen for kommunen beskrevet. De sentrale faktorene er:

- Høye utgifter
- Sårbar for nedgang i folketallet, og andre endringer i inntektssystemet
- Høye investeringer over flere år

- Høy lånegjeld
- Ingen fondsreserver
- Utfordringer med hensyn til vedlikehold på kommunale bygg
- Store utfordringer med å rekruttere nødvendig personell til våre tjenester.
- Lavt netto driftsresultat. I kommende økonomiplanperiode er netto driftsresultat negativt.

I korte trekk kan kommunens økonomi oppsummeres til at utgiftene er høyere enn inntektene. En slik situasjon er ikke bærekraftig.

Dette har sammen ført til følgende resultater for kommunen:

År	Regnskapsresultat	Status	Kommentar
2020	Kr. -13,2 mill		Dekket av disposisjonsfond
2021	Kr. -15,5 mill.		Dekket av disposisjonsfond
2022	Kr. 0,6 mill.		Avsetning til disposisjonsfond
2023		Innmeldt i ROBEK	Budsjett i ubalanse

Tjeldsund kommune har både før og etter kommunesammenslåingen driftet med årlig merforbruk som har blitt dekket av disposisjonsfondet. Ved utgangen av 2022 var disposisjonsfondet redusert til kr. 16 millioner. Dette er i sin helhet disponert i budsjettet for 2023. Kommunens handlingsrom er med dette satt til kr. 0,-.

Tjeldsund kommune har i sitt budsjettforslag for 2024 et akkumulert underskudd i økonomiplanperioden på kr. 33,8 millioner. Dette er dekket inn gjennom rammenedtrekk på den enkelte enhet, men kommunedirektøren vurderer det som at det ikke er realistisk å drifte med rammekutt som overstiger lønns- og prisvekst for den enkelte enhet.

Tiltakene i forpliktende plan er innarbeidet i budsjettet, men er også listet opp i oversikten. Inndekning skjer gjennom tiltakene som er listet opp nedenfor.

4. Tiltaksplan for Tjeldsund kommune

Tiltak	2024	2025	2026	2027	Totalt	Status
Kutte tilskudd boligbygging	1 600	-	-	-	1 600	Fullført
Reduksjon prosjektlederstilling samfunn og infrastruktur 50 %	350	350	350	350	1 400	Fullført
Reduksjon enhetsledere	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	Fullført
Sandstrand skole full nedleggelse	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000	Fullført
Kongsvik skole full nedleggelse	6 150	6 150	6 150	6 150	24 600	Fullført
Slukking av gatelys - reduksjon av antall lys	400	400	400	400	1 600	Fullført
Reduksjon 3,75 stillinger i barnehage	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	Fullført, men ressursberegning ut fra antall barn/plasser påvirker årlig Utreedes.
Privatisering av kommunale veier	500	1 000	1 000	1 000	3 500	Halvårseffekt i 2024
Gjenåpning Kongsvik skole	- 2 500	- 3 500	-	-	- 6 000	Oppstart høsten 2024
Driftskonsekvenser ved salg av bygg	300	300	300	300	1 200	Pågår, endelig sum ikke avklart før salg er gjennomført
Innføring av eiendomsskatt boliger og fritidsboliger	2 500	9 300	12 400	12 400	36 600	Innført fra 2024
Økt aksjeutbytte Nordkraft	2 300	-	-	-	2 300	Pågår, redusert med kr. 700 årlig
Interkommunale samarbeid, innkjøpsavtaler og priv	4 600	8 200	8 200	8 200	29 200	Tiltak i budsjett 2024
Nytt fagsystem barneverntjenesten	- 500	- 500	- 500	- 500	- 2 000	Kostnadstiltak i budsjett 2024
Oppgradering av basseng Ramsund	- 1 700	-	-	-	- 1 700	Kostnadstiltak i budsjett 2024
Oppgradering av basseng Grov	- 300	-	-	-	- 300	Kostnadstiltak i budsjett 2024
Rammenedtrekk økonomiplan 2024-2027	16 000	11 100	7 100	7 600	41 800	Tiltak i budsjett 2024
Økt rammetilskudd	600	600	600	600	2 400	Tiltak i budsjett 2024
Økt tilskudd havbruksfond	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000	Tiltak i budsjett 2024
Stillingen som omstillingsleder	700	700	700	700	2 800	Tiltak i budsjett 2024
Stillingen som samfunnsplanlegger	800	800	800	800	3 200	Tiltak i budsjett 2024
Strømsparing basert på ENØK-tiltak	700	700	700	700	2 800	Tiltak i budsjett 2024
Totalt mindreforbruk i perioden	45 500	48 600	51 200	51 700	197 000	

Tabellen viser tiltak som vil være nødvendig for å oppnå en bærekraftig drift av kommunen. I løpet av den neste økonomiplanperioden forventes den totale innsparingen å ha effekt for ca. kr. 197 millioner. Det påpekes at det også er lagt inn noen kostnadstiltak, da dette vil påvirke driften.

5. Kontroll og oppfølging

Ordinær rapportering til formannskapet hver 2. måned.

Tertialrapport til kommunestyret med økonomirapportering, investeringsrapport, sykefravær og oversikt over fremdrift på oppfølgingspunkter.

Ekstraordinær rapportering ved behov dersom vesentlige forhold krever dette.